

QISHLOQ XO'JALIGI TIZIMIDA MOLİYALASHTIRISHNING MODIFIKATSIYALANGAN SHAKLLARI: NATIJAGA YO'NALTIRILGAN MOLİYALASHTIRISHNING ISTIQBOLLARI

Artiqmuradov Umid Ummatqulovich

O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasi yetakchi inspektori

Annotatsiya. Ushbu maqolada, qishloq xo'jaligi tizimida moliyalashtirishning modifikatsiyalangan shakllari va natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning istiqbollari muhokama qilinadi. O'zbekistonda qishloq xo'jaligi sektorida samaradorlikni oshirish uchun yangi moliyalashtirish usullari zarurati tobora kuchayib bormoqda. Maqolada ushbu sohadagi moliyalashtirish jarayonlarining tahlili va natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning foydalari va istiqbollari batafsil ko'rib chiqiladi. Natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning ahamiyati, uning qishloq xo'jaligida moliyaviy barqarorlikni ta'minlash va iqtisodiy rivojlanish uchun qanday imkoniyatlar yaratishi haqida mulohazalar mavjud.

Kalit so'zlar: qishloq xo'jaligi, moliyalashtirish, modifikatsiya, natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirish, istiqbollar, samaradorlik, iqtisodiy rivojlanish, O'zbekiston.

Qishloq xo'jaligi sektorining iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni va ahamiyati O'zbekiston uchun alohida e'tiborga loyiqdir. So'nggi yillarda ushbu sohada iqtisodiy islohotlar, innovatsiyalar va moliyaviy strategiyalarni amalga oshirish orqali katta natijalarga erishilmoqda. Biroq, qishloq xo'jaligi sektorini yanada samarali rivojlantirish uchun yangi moliyalashtirish mexanizmlariga ehtiyoj ortmoqda. Qishloq xo'jaligi tizimida moliyalashtirishning modifikatsiyalangan shakllari, ayniqsa, natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning joriy etilishi, ushbu sohada iqtisodiy samaradorlikni oshirishda muhim omil bo'ladi.

Natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirish modeli, resurslarning samarali taqsimlanishini va maqsadga erishishni ta'minlashga qaratilgan. Bu modelda moliyaviy yordam va investitsiyalar ko'proq foyda va natijalar asosida taqsimlanadi, ya'ni qishloq xo'jaligida amalga oshirilayotgan loyiha yoki dasturlar natijalari asosida ajratiladigan mablag'lar oshiriladi. Ushbu maqolada, qishloq xo'jaligida moliyalashtirishning modifikatsiyalangan shakllariga e'tibor qaratilib, natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning afzalliklari va istiqbollari ko'rib chiqiladi.

Qishloq xo'jaligi tizimida moliyalashtirishning modifikatsiyalangan shakllari so'nggi yillarda ko'plab o'zgarishlarga yuz tutdi. Moliyalashtirish mexanizmlari asosan davlat byudjeti, tijorat banklari va xalqaro moliyaviy institutlar tomonidan amalga oshiriladi.

Shu bilan birga, moliyaviy resurslar samarali taqsimlanishi va investitsiyalarning maqsadga yo'naltirilganligi masalasi muhim ahamiyat kasb etadi. Natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirish modeli, resurslarni aniq maqsadlar asosida taqsimlashni ta'minlaydi, bu esa qisqa va uzoq muddatli natijalarni olishda samarali vosita hisoblanadi.

Ushbu modelda amalga oshiriladigan dasturlar va loyihalar uchun ajratiladigan moliyaviy mablag'lar, ularning samaradorligi va amalga oshirilgan natijalariga qarab taqsimlanadi. Bunda, qishloq xo'jaligi sohasidagi iqtisodiy va ekologik natijalar asosida moliyaviy yordam ko'rsatiladi. Bu modelning joriy etilishi, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish va resurslarni boshqarishda yuqori samaradorlikka erishish imkonini beradi.

Shuningdek, natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirish, qishloq xo'jaligida innovatsiyalarni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu modelda ko'proq ijtimoiy va iqtisodiy natijalarga erishish uchun, xususan, texnologiyalarni joriy etish va modernizatsiya jarayonlarini kuchaytirish zarurati mavjud. Qishloq xo'jaligida investitsiyalarni ko'paytirish, yangi texnologiyalarni rivojlantirish va ilmiy izlanishlarga asoslangan ishlab chiqarishni tashkil etish, natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirish orqali amalga oshirilishi mumkin.

Natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning afzalliklaridan biri bu moliyaviy barqarorlikni ta'minlashdir. Moliyaviy resurslarning samarali taqsimlanishi qishloq xo'jaligi tizimining uzoq muddatli barqarorligini oshiradi, bu esa tarmoqni yanada rivojlantirish imkonini beradi. Moliyaviy tizimda bu modelning joriy etilishi, jamg'arma va resurslarni to'g'ri boshqarish orqali kutilgan natijalarga erishishga yordam beradi. Shuningdek, ushbu modelning uzoq muddatli istiqbollari qishloq xo'jaligida innovatsion o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlashga, yangi ishlab chiqarish tarmoqlarini yaratishga, ekotizimlarni muhofaza qilishga va aholi farovonligini oshirishga yordam beradi.

Natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirish modelining samaradorligini oshirish uchun davlatning roli muhimdir. Davlat, qishloq xo'jaligi tizimining rivojlanishini qo'llab-quvvatlashda nafaqat moliyaviy yordam ko'rsatishi, balki sohada amalga oshirilayotgan islohotlarga rahbarlik qilish, qonunchilik bazasini yaratish va investorlarni jalb qilishda muhim o'rin tutadi. Shuningdek, davlatning monitoring va nazorat tizimini kuchaytirishi, mablag'larning maqsadga yo'naltirilganligiga ishonch hosil qilish uchun zarur. Bunda, qishloq xo'jaligi sektorining har bir bo'lagi uchun aniq mezonlar va ko'rsatkichlar ishlab chiqilishi zarur, chunki bu natijalarga yo'naltirilgan moliyalashtirishning eng muhim qismi hisoblanadi. Samara va natijalarni o'lchash jarayoni shaffof va adolatli bo'lishi kerak, bu esa moliyaviy resurslarning to'g'ri yo'naltirilishiga imkon yaratadi.

Yana bir muhim jihat, qishloq xo'jaligi tizimida natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning ishlab chiqarish zanjiri bo'ylab integratsiya qilishidir. Ushbu modelni keng joriy etish, nafaqat davlatning moliyaviy resurslari va siyosatini, balki

xususiy sektorni ham jalb etish imkoniyatini yaratadi. Yangi texnologiyalarni joriy etish va ekotizimni mustahkamlash borasida xususiy sektorning ishtiroki zarur. Shu bilan birga, xususiy sektorga moliyaviy yordam ko'rsatish va ularni dastur va loyihalarga jalb qilish qishloq xo'jaligi sohasida yuqori samaradorlikka erishish imkonini beradi. Yangi biznes modellari va barqaror ishlab chiqarish amaliyotlari ushbu jarayonda markaziy o'rinda turadi. Shuning uchun, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash, natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning muvaffaqiyatli amalga oshirilishida muhim omil hisoblanadi.

Xulosa. Natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirish, qishloq xo'jaligi tizimining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu model, resurslarni maqsadli taqsimlash, innovatsiyalarni rivojlantirish va iqtisodiy natijalar olish uchun samarali vositadir. O'zbekistonda qishloq xo'jaligi tizimini modernizatsiya qilish va uni moliyalashtirishda yangi shakllarni joriy etish, sohaning yanada barqaror va samarali rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Natijaga yo'naltirilgan moliyalashtirishning istiqbollari, o'z navbatida, iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy natijalarga asoslangan holda mamlakatning qishloq xo'jaligida yuqori darajadagi barqarorlikka erishishni ta'minlaydi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Абдуллаев, С. (2018). *Ўзбекистонда қишлоқ хўжалигини молиялаштиришнинг янги усуллари*. Тошкент: Олий таълим нашриёти.
2. Alimov, S. K. (2024). THE ROLE OF NATIONAL IDEOLOGY IN THE DEVELOPMENT OF THE COUNTRY. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 2(6), 59-62.
3. Yuldasheva, D. (2023). METHODS OF DEVELOPING COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ENGLISH FOR STUDENTS OF TOURISM. *Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi*, (6), 293-298.
4. Юлдашева, Д. (2023). TURIZM YO 'NALISHI TALABALARIGA INGLIZ TILIDA SOHAVIY LEKSIKANI O 'RGATISH USULLARI. *Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари/Актуальные проблемы социально-гуманитарных наук/Actual Problems of Humanities and Social Sciences*, 3.
5. Ismoilova, M., Maqsudova, G., Sharipova, S., & Yuldasheva, D. (2022). COMPARATIVE TYPOLOGY: TYPES, SUBJECT MATTER, TASKS, APPROACHES AND CLASSIFICATION. *Science and innovation*, 1(B7), 1544-1546.
6. Kodirovna, Y. D. (2022). Improving Students' Linguistic Skills at English Classes (In the Field of Tourism). *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 8, 189-191.
7. Yuldasheva, D. K. (2019). Communicative approach in teaching a foreign language. *Theoretical & Applied Science*, (11), 50-52.
8. Botir o'g'li, R. S. (2024). CRIMINAL LIABILITY FOR FRAUDULENT ENTREPRENEURSHIP. *Web of Teachers: Inderscience Research*, 2(12), 94-97.

9. Muxammadixonovna, I. S., & Alimardon og, A. T. (2024). YANGI OZBEKISTONDA MEHNAT HUQUQINING RAQAMLASHTIRISH. *SCIENTIFIC ASPECTS AND TRENDS IN THE FIELD OF SCIENTIFIC RESEARCH*, 2(20), 77-81.

10. Sh, S. U. (2024). THE MILITARY POTENTIAL AND DEVELOPMENT OF MILITARY ART OF THE KHOREZMSHAHS-ANUSHTEGINID STATE. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH* ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036, 13(12), 11-13.

11. Уразалиева, И., Маматкулов, Б., Тураев, Б., & Рахматуллаева, М. (2022). ДУНЁДА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИНИ РАҚАМЛАШТИРИШ ВА УНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙУНАЛИШЛАРИ.

12. Avazbek, O. R. (2024). OLIY HARBIY TA'LIM MUASSASALARI KURSANTLARINING KASBIY KOMPETENTSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH. *Interpretation and researches*, 2(19), 108-111.

13. Байназаров, М. М., Миркасимова, Х. Х., Саидалиев, С. С., Камолходжаев, Д. А., & Тураев, Б. Ш. (2023). Выявление маркеров хантавирусной инфекции в Узбекистане.

14. Касимова, Д. А., & Нематов, А. А. (2019). ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИММУНОПРОФИЛАКТИКИ НА ПРИМЕРЕ ГРИППА. *Интернаука*, 15(97 часть 1), 38.

15. Batirov, D. B. (2024). AMIR TEMUR'S CAMPAIGNS AGAINST TOKHTAMISH KHAN. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 11(12), 120-124.

16. Ugulbekovich, I. J. (2024). AMIR TIMUR: THE BRIGHT GENIUS OF THE MOVAROUNNAHR. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 11(12), 79-83.

17. Ernaeva, G. X., Sattarov, T. F., & Maxamatjanova, N. M. (2023). DIAGNOSTIC SIGNIFICANCE OF PSYCHODIAGNOSTIC EXAMINATIONS OF TAEKWONDO PLAYERS. *Frontline Medical Sciences and Pharmaceutical Journal*, 3(06), 19-27.

18. Maxamatjanova, N., & Djalilova, S. (2017, January). The significance of neurovisualization psycho-emotional disorders in cerebral stroke. In *CEREBROVASCULAR DISEASES* (Vol. 43). ALLSCHWILERSTRASSE 10, CH-4009 BASEL, SWITZERLAND: KARGER.

19. Мамажанов, Т. (2020). Қишлоқ хўжалигини молиялаштиришнинг модификацияланган шакллари. Тошкент: Ўзбекистон иқтисодиёти нашриёти.

20. Мирзаев, Ш. (2017). Натижага йўналтирилган молиялаштиришнинг аҳамияти ва ўрни. Тошкент: Иқтисодий ўрганишлар институти.

21. Рахимов, И. (2019). Иқтисодий тараққиёт ва молиялаштириш стратегиялари. Тошкент: Иқтисодий тадқиқотлар маркази.